

Enviar la Correspondencia a: Cas. Correo No. 8. Sucursal 17 - Bs. Aires.

Redacción y Administración
C. RAMON LISTA 5158
T. A. 50 - 5502
Bs. Aires

SRLOVENSKI GLAS

(LA VOZ ESLOVENA)

PERIODICO QUINCENAL DE LA COLECTIVIDAD ESLOVENA (YUGOESLAVA) PARA TODA SUD AMERICA - ORGANO DE LA SOCIEDAD YUGOESLAVA "HOGAR POPULAR ESLOVENO"

REGISTRO NACIONAL
DE LA PROPIEDAD
INTELLECTUAL
No. 278386

CORREO
ARGENTINO
Sucursal 18

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3159
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 1551

N A R O C N I N A :

Za eno leto \$ 8.—
Za pol leta \$ 5.—
Za inozemstvo 2 dolarja
Posamezna šteč. 20 cts.

LETO (AÑO) III.

BUENOS AIRES, 31 DE MARZO (MARCA) DE 1949

No. 27

MANIFIESTO A LA COLECTIVIDAD YUGOSLAVA

Estamos afrontando una situación crítica de nuestras organizaciones, en las cuales cada día más se opera el debilitamiento orgánico. se rompe la unidad de la colectividad, nace la enemistad y el odio en lugar de las acciones fraternales y de la cooperación mutua, que con tanto cariño y celo hemos cultivado; donde van tomando amplitud la apatía y la confusión en lugar del nivel ascendente de cultura que abarcaba a nuestra colectividad progresista; donde, en lugar del sincero y justo sentimiento patriótico que despertó y se desarrolló en el seno de nuestra inmigración en el transcurso de la lucha liberadora de nuestros pueblos, que admiró al mundo y sembró ejemplos, se trata —y no importan los medios— de volcar el odio y el olvido, de sembrar mentiras y calumnias en la colectividad sobre el pasado y el presente de nuestros pueblos; donde todo el vasto programa trazado en la 1ª Conferencia de Mayo de 1947, para proporcionar cultura y beneficios a nuestra inmigración, se hace trizas. Todo este lamentable estado de cosas se produce debido a la desgraciada resolución que asumió el Plenario del 24 de julio de 1948, que se pronunció sobre el entredicho del Cominform y el P.C.Y. y en sentido de condena a las actuales autoridades de Yugoslavia.

Y esto sucedió justamente cuando nuestras organizaciones tendrían que asegurar más que nunca y de manera inquebrantable, la unidad y la comprensión adquirida, entendiéndose que los actuales momentos son diferentes que en Mayo de 1947, para oponerlas a todo lo antidemocrático y antiprogresista, teniendo que centrar el máximo de fuerzas por la ampliación de la unidad, para debilitar los planes de los criminales de guerra que entre nosotros abundan cada día más, para reeducar cierta parte de la inmigración que llega, para aislar y acorralar a estas bandas de ustashis y chetniks que, aliados a lo más negativo y reaccionario, tratan de penetrar en la colectividad con un sinnúmero de artimañas.

Frente a este cuadro ninguna pasividad se justifica; más bien, ayuda al mal.

Los que hemos sido partícipes de la unificación de la colectividad, los que permanecemos fieles a los principios programáticos de la 1ª Conferencia de Mayo 1947, los que entendemos que ese amplio programa de acción debe ser una realidad para nuestra colectividad trabajadora y progresista, los que estamos íntimamente identificados con nuestros pueblos en su lucha heroica por la liberación de Yugoslavia del invasor nazifascista, los que estamos con nuestros pueblos que obtuvieron la independencia, la libertad y su soberanía, y que han trazado la edificación de la Nueva Yugoslavia en base socialista, los que permanecemos fieles a nuestros pueblos y confiamos en ellos, no podemos permitir que un nuevo factor se suma a sembrar el odio contra la historia de los hijos de nuestra Patria.

Según lo establece el Art. 6 de la carta orgánica del Consejo Central y frente a un estado anormal como a la acefalía del Consejo Central, al cual de los 24 miembros electos en la 1ª Conferencia y en representación de 13 organismos centrales, hoy quedan sólo 7 miembros; frente a una situación de desborde peligroso en el progreso de la colectividad; frente a las posiciones antipatrióticas de los que dicen representar al Consejo Central; frente a la transcurriencia de dos años sin haberse llevado a cabo el Congreso de la colectividad y sus roganizaciones: nos tomamos la facultad, que nuestra carta nos la otorga, de llamar a la 2ª Conferencia de la Colectividad y por la cual en reunión de 6 de marzo de 1949 entre representantes de nuestras organizaciones en un mínimo mayor de 30%, hemos formado la Comisión de Organización pro-preparación de la 2ª Conferencia de la Colectividad Yugoslava en la Argentina.

Hacemos extensiva esta declaración a las organizaciones, a sus asociados, a toda nuestra colectividad, para que todos juntos encontremos los posibles puntos de contacto, con el fin de restablecer la unión y la fortaleza de nuestras organizaciones y retomar el camino de la 1ª Conferencia.

Entendemos que debe impedirse a través del esclarecimiento de este problema, que los asociados no se alejen de sus respectivas organizaciones. Debemos impedir que se siga extendiendo el odio, las provocaciones, las mentiras y las calumnias.

Tenemos que forjar el clima unitario, olvidar ofensas y rencores —que hoy todavía es posible— y marchar unidos y fuertes, como lo éramos en la 1ª Conferencia, para impulsar la colectividad hacia el progreso.

A través de la fortaleza unitaria tenemos que extirpar las raíces de los fascistas, reaccionarios, de la banda de los criminales de guerra, a quienes favorece la conducta de lucha fratricida que se entabló en la colectividad respecto a la declaración del Plenario.

Entendemos que antes que nada debe primar en la mente de cada yugoeslavo de sentimiento patriótico y progresista, el mantenimiento y el desarrollo de la Unidad y de la fuerza de las organizaciones de nuestra colectividad.

Entendemos estar firmemente solidarios con los pueblos de Yugoslavia,

con nuestra amada Patria, por la cual veneramos admiración, respeto y orgullo, que supo en el primer instante de la ocupación de nuestro suelo por las botas del nazifascismo levantar la bandera de lucha por su liberación y que regó de sangre, sin escatimarla, de sus mejores hijos no únicamente por la liberación de Yugoslavia, sino por la liberación de toda la humanidad de la peste pardo-fascista, contribuyendo con sus ejemplos inmundi valor y despertar la rebeldía popular en otros pueblos sojuzgados y supo colocarse en primera fila, contribuyendo con sus vidas, a la lucha de heroes de la gloriosa Unión Soviética.

Condenamos en nombre de nuestros pueblos a todos aquellos que calumnian a nuestros pueblos y comparan a esos pueblos como un rebaño de ovejas, sumido frente a una "dictadura".

Estamos con nuestros pueblos que —frente a todas las dificultades— construyen victoriosamente la Nueva Yugoslavia y el socialismo.

Estamos con nuestros pueblos y con sus representantes elegidos democráticamente, en la lucha contra los guerrilleros, contra el imperialismo y estamos con su abnegado batallar por la salvaguardia de la paz a cuya cabeza se encuentra la Unión Soviética.

Estamos con los hijos de Yugoslavia en la defensa y solidaridad de todo movimiento justo y progresista, porque los intereses de nuestro pueblo se confunden con los intereses de la avanzada de la humanidad.

Interpretando el sentir de la colectividad, hacemos extensivos estos principios para que alrededor de ellos se forje la amplia y poderosa unidad de la colectividad yugoslava en la Argentina.

Hacemos extensivo este llamado unitario en bien de los intereses de la inmigración yugoslava y de nuestra Patria —a pesar de las injurias y de las mentiras— a los hombres que hoy se agrupan alrededor de "Jug. Iselj. Glas" que reflexionen y desistan del camino empezado, porque ese camino y el lenguaje —muy a pesar nuestro— se identifica con los escapados a las sanciones justicieras de los pueblos de Yugoslavia.

PARA EL RESTABLECIMIENTO DE LA UNIDAD EN LA COLECTIVIDAD, MARCHAREMOS HACIA LA 2ª CONFERENCIA, AGRUPANDO A TODAS LAS ORGANIZACIONES, Y PODER ASÍ CUMPLIR PARA NUESTRA INMIGRACION EL PROGRAMA TRAZADO EN LA 1ª CONFERENCIA, DANDOLE AL CONSEJO CENTRAL UNA COMISION DIRECTIVA REPRESENTATIVA Y UNITARIA.

Buenos Aires, 6 de marzo de 1949.

COMISION DE ORGANIZACION PRO
2ª CONFERENCIA DE LA COLECTIVIDAD
YUGOSLAVA EN LA REP. ARGENTINA

Delavski razred Jugoslavije bo tudi v bodoče pomagal demokratičnim in osvobodilnim gibanjem po svetu

IZJAVA JUGOSLOVANSKIH DELEGATOV O DELU ZADNJEGA ZASEDANJA IZVRŠNEGA ODBORA SVETOVNE SINDIKALNE FEDERACIJE

Iz Pariza, kjer sta bila v imenu jugoslovanskih delovnih ljudi navzoča pri zasedanju izvršnega komiteja Svetovne sindikalne federacije, sta se vrnila v Beograd tovariša Djura Salaj, predsednik, in Mišo Pavičić, sekretar Centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije.

Delegata sta dala sodelaven Tanjuga izjavo o delu zadnjega zasedanja izvršnega komiteja Svetovne sindikalne federacije in o stališču, ki sta ga zavzela v imenu jugoslovanskih delovnih ljudi.

Predstavniki sindikalnih gibanj ZSSR, Jugoslavije, Poljske, Češkoslovaške, Rumunije, Madžarske, Francije, Italije, Kitajske, Latinske Amerike, Indije, Cejlona in Avstralije so nadvse ostro obsodili poskuse razbijanja Svetovne sindikalne federacije kot manev-

re sovražnikov de avstog... splotke agentov kapitalistične reakcije ameriškega imperijalizma v samem delavskem gibanju. Vsi prisotni delegati (razen Jansena — Danska) so se soglasno izjavili za nadaljnji obstoj in krepitev delovanja SSF.

Jugoslovanska delegacija je strogo obsodila poskus za razbitje Svetovne sindikalne federacije, ki so ga pripravili reakcionarji iz Trade Unionov in KIO, ter razkrinkala poskus kot manever razrednega sovražnika in še posebej kot manever ameriškega imperijalizma.

Lahko rečemo, da je poskus za razcepitev Svetovne sindikalne federacije tudi to pot propadel. Ultimatum za ukinitve dela Svetovne sindikalne federacije, ki so ga predložili Dickin Carrey, Kipers in podobni, je odklonila večina

pomniti pa je treba, da se tudi sindikalne organizacije v Angliji sedaj zavedajo razkolniškega in sovražnega početja Diekina in Carreya. Vedno večje število sindikalnih organizacij v teh državah obsoja njuno razkolniško delovanje in zahteva okrepitev Svetovne sindikalne federacije.

Brez dvoma bo kongres Svetovne sindikalne federacije, ki bo letos v juniju in juliju v Milanu, novi manifestacija odločnosti mednarodnega sindikalnega gibanja, da stopa po poti, ki je že do sedaj rodila pomembne uspehe za delavski razred vsega sveta.

Jugoslovanski sindikati bodo nudili za okrepitev mednarodne solidarnosti delovnih ljudi tako kot dosedaj tudi v bodoče vsestransko moralno in materialno pomoč delavskim, demokratičnim in osvobodilnim gibanjem ter miroljubnim silam na svetu.

TRGOVINSKA POGODBA MED FLRJ IN ČEŠKOSLOVAŠKO

Prve dni tega meseca je bila podpisana trgovinska pogodba med FLR Jugoslavijo in republiko Češkoslovaško. Jugoslavija bo izvažala jestvine in razne materije za industrijo v zameno industrijskih izdelkov.

MARŠAL TITO BO GOVORIL

Kakor poročajo, bo na 10. aprila govoril Maršal Tito na Kongresu Osvobodilne Fronte. Polaga se veliko važnost na ta govor z ozirom na spor, ki je nastal med Informbirojem in KPJ.

PROTESTNA NOTA FLRJ ITALIJANSKI VLADI

Jugoslovanski minister v Rimu dr. Mladen Iveković je 24. febr. izročil italijanskemu zunanjemu ministru protestno noto glede zadnjih sovražnih dejanj in fašističnih napadov proti članom slovenske manjšine v Gorici ob priliki proslave Prešernove smrti.

SPORAZUM MED STO-JEM IN FLRJ

Med Tržaškim ozemljem in FLR Jugoslavijo je bil meseca februarja sklenjen sporazum, ki urejuje telefonske in brzojavne zveze ter promet poštne zavojev do 20 kg.

Svetovne vesti

3 MILIJONE BREZPOSELNIH V AMERIKI

Nevarnost krize v Ameriki prihaja vsak dan bolj do izraza. Dva najvidnejša znaka ekonomske depresije sta rastoča brezposelnost in porast cen.

V decembru lanskega leta je bilo v Ameriki "samo" 1 milijon brezposelnih. Toda vladni statistični urad je moral že v februarju priznati, da je število ljudi brez zaposlitve naraslo v kratkih dveh mesecih za 1 milijon in 700.000 ljudi in tako doseglo število 2 milijonov.

Vteku neke tiskovne konference pa je vladni predstavnik moral priznati, da je brezposelnih bilo konec februarja kar 3 milijone in da njih število stalno raste.

To dejstvo je zaskrbljenost mnogih vplivnih Američanov odvrnilo od zunanje političnih zadev in je obrnilo na notranje probleme. Vladni organ Ewan Clause je izjavil, da ko bo število brezposelnih naraslo na 5 milijonov, bo nastopila v Ameriki kriza.

NOVO ZDRAVILO PROTI TUBERKULOZI

V Združenih državah so začeli proizvajati nov zelo močan antibiotik, imenovan Dilidrosoreptomiceina, ki je izredno uspešno sredstvo proti tuberkulozi in drugim nalezljivim boleznim.

V nedeljo 13. februarja so goriški Slovenci prvič po dolgem moledovanju in zahtevah dobili dvorano v Ljudskem domu, da počastijo stoletnico smrti svojega velikega pesnika Franceta Prešerna.

Vsem Goričanom in vsej demokratični javnosti je znano, da so Slovenci v Italiji kljub mirovni pogodbi in italijanski ustavi sistematično zapostavljeni in preganjani že ves čas od priključitve do danes. Tam še vedno gospoduje nemoteno fašizem, ki ga podpirajo demokristjani in organi De Gasperijeve vlade.

Od 15. septembra niso več Slovenci mogli dobiti v Gorici niti najmanjše dvorane za svoje kulturne in politične prireditve. To je neizpodbiten dokaz, da današnji oblastniki v Italiji smatrajo Slovence kot drugorazreden narod.

NESRAMNO HUJSKANJE DEMOKRISTJANOV

Goriški župan je končno dal goriškemu Pevskemu in glasbenemu društvu na razpolago za to prireditev dvorano v Ljudskem domu. Čim je za ta korak znala goriška fašistična sodrga in svojat, udružena v tako imenovani AGI, katoliška akciji, MSI in drugih organizacijah, je že v soboto 12. febr. sklicala izredni sestanek svojih pretepačev in sklenila, da mora na vsak način preprečiti Slovincem Prešernovo proslavo. Demokristjani "Giornale di Trieste" je na široko odprl stolpce svoje goriškemu fašizmu in v ostudnih vstičah hujskal Italijane, naj vendar ne dovolijo, da bi se v Gorici, v srečnem, čula slovenska beseda, ker bi to predstavljalo veliko žalitev ne samo za Italijo, marveč za ves kulturni svet. Za njih so Prešeren in njegove človečanske ideje barbarstvo, ker o kulturi sploh nimajo pojma. Da so pa nekul-

turni barbari, so dokazali v nedeljo 13. februarja oni sami.

FAŠISTIČNO OBLEGANJE LJUDSKEGA DOMA

Organizatorji Prešernove proslave so vicekvestorja opozorili na nesramno pisanje in ga pozvali, naj zagotovi, da bo prireditev nemotena. Obljubil je, da bo ukrenil, da bodo nemoteno Slovenci proslavili svojega pesnika.

Zagotovilo pa ni bilo izpolnjeno, ker dogodki so to dokazali. Plačana drhal je že pred uro oblegala Ljudski dom. Namen je bil popolnoma jasen: zasesti dvorano in ves okoliš, tako da se Slovenci ne bi mogli proslave udeležiti.

Slovenci se kljub temu niso prestrašili in mirno prihajali v majhnih skupinah v dvorano, kljub temu, da so jim vso pot grozili, da jih bodo pretepli in jim celo zažgali dvorano. Javni organi so kar mrgoleli, toda ostali so od začetka do konca le mirni gledalci.

Dvorana je bila za napovedano uro popolnoma zasedena, a po večini od nahujskanjih pretepačev. Oblasti niso poskrbele, da bi izpraznile dvorano in pustile kasneje v dvorano samo Slovence, katerim je bila proslava namenjena.

ZVERINSKO TULJENJE V DVORANI

Ob napovedani uri je stopil na oder tov. Pavlin, da bi otvoril proslavo s pozdravnim govorom. V dvorani je bil navzoč sam vicekvestor s številnimi policijskimi agenti. V tistem hipu se je človeku zazdelo, da se nahaja v zverinjaku. Slišati je bilo le prve besede govornika; huronsko vpitje in živalsko vpitje mu niso dovolili, da bi nadaljeval s svojim govorom. Svojat je na povelje uprizorila zverinski koncert z raznimi pesmimi in med kruljenjem in drugim so nadebudni mladeniči in goriška inteligenca dali duška svoji globoki mržnji do vsega, kar je slovenskega in slovanskega z raznimi vzkliki, ki jih ni mogoče naštevati, ker spadajo v svinjak.

STATISTIKE PREBIVALSTVA IN BREZPOSELNIH

Statistike pravijo, da je bilo 31. decembra 1948 v Trstu 275.628 prebivalcev. Vmesto se je tekom leta preselilo 5.212 ljudi, porok je bilo 2667, rodilo se je 3.174 otrok, umrlo pa je 2.866 ljudi, ki sta jih največ pobrala jetika in rak.

To so uradne statistike, ljudje pa pravijo, da je v Trstu nad 300.000 prebivalcev.

Iz zadnjih uradnih statističnih podatkov je razvidno, da se je število brezposelnih delavcev na Tržaškem ozemlju v mesecu januarju dvignilo za 3.000, to je, da je doseglo višino v me-

Tako so Slovence že stotisočkrat in stotisočkrat prepričali, kaj je dvatisočletna kultura. Slovenci so pričeli vstajati in odhajati z dvorane, ker s proslavo ni bilo mogoče nadaljevati. Drhal je vdrla v dvorano, začela pretepati, pljuvati in zmerjati naše ljudi. Posebno se se širokoustile in pljuvale strupene pljunke na Slovence "inajfinejše" goriške dame, ki jih zraven ni bilo sram izustiti ostudnih besed. Zdelo se je, kakor da so tisti čas prišle iz javne hiše. Slovence je bilo sram, da imajo take ljudi za someščane.

V dvorani so napadli škvadrasti posameznike in jih preteпали. Pri napadu so bili ranjeni: Pavlin, Delka Devetakova, osemdesetletna Pavlinova, žena predsednika DFS in drugi. Ko so Slovenci odhajali iz dvorane, so fašisti kot hijene prežali na vsakega posameznika, da bi ga obkrožili in pretepli. Pljuvanja in ostudnih psovov so bili deležni prav vsi. Isto se je nadaljevalo na ulici do večera. Pretepači niso prizanesli niti starim ženam. Mnogo Slovencev je bilo ranjenih.

Vse to se je dogajalo v navzočnosti vicekvestorja in številnih organov javne varnosti, ki niso ničesar ugnili, da bi preprečili razgrajanje in poskrbeli za red. Oblasti so dale na razpolago dvorano, da na ta način dokažejo, kako spoštujejo mirovno pogodbo in italijansko ustavo in da si na ta način pred mednarodno javnostjo operejo svoje roke.

Dejstvo je neizpodbitno, da se Slovenci v Gorici ne morejo po strahovitem tridesetletnem trpljenju po porazu fašizma niti kulturno izživljati in da oblasti tolerirajo tako stanje. Fašizem je v Gorici pustil globoke korenike, iz teh korenin raste drevo in ne da bi vsahnili, skrbje današnji oblastniki republike Italije.

V zvezi z dogodki o priliki Prešernove proslave je Demokratična fronta Slovencev poslala protestno noto predsedniku italijanske vlade, predsedniku poslanske zbornice ter veleposlanikom štirih velesil.

Zagrebski velesejem

bo predstavljal pregled industrije in kmetijske moči Nove Jugoslavije ter pokazal visoko kvaliteto proizvodnje in proizvodov jugoslovanskih narodov, ki v naporni borbi za izvršitev Petletke ustvarjajo pogoje za nagel ekonomski razvoj svoje zemlje.

Velesejem se bo vršil od 17. septembra do 2. oktobra 1949. Vse potrebne informacije o Zagrebškem velesejmu se dobijo pri Trgovinskem poslanstvu FNRJ v Buenos Airesu, Av. de Mayo 1370-III telefonska številka 37 - 4551 in 37 - 8726

Ali si že poravnal naročnino za Slovenski Glas?

SPOMENICA GORIŠKIH SLOVENCEV ITALIJANSKI VLADI

Izvršni odbor Demokratične fronte Slovencev v Italiji je sklenil poslati italijanski vladi v zvezi z deželno avtonomijo nove furlansko-goriške pokrajine spomenico, v kateri bo obrazložil zahtevo Demokratične fronte Slovencev, da naj se v tej novi pokrajini uvede posebni statut, s katerim bi bile zajamčene kulturne in narodne pravice goriških in beneških Slovencev.

ISTRSKO LJUDSTVO JE SPREGOVORILLO

Volitve istrskega ljudstva, ki je šlo na volišča glasovat za nove odbore Slovensko italijanske antifašistične unije SIAU, so pokazale, da je to ljudstvo na jugoslovanskem področju Svobodnega tržaškega ozemlja politično zrelo; da se ne da begati po nobeni sovražni prop agandi ter da je zvesto bratstvu treh narodov (slovenskega, italijanskega, hrvaškega), složeno živeti v tej coni. Ljudske množice so hitele že v rani uri na okrašena volišča, ter izvolile v odbore SIAU svoje najboljšje, najbolj zavedne predstavnike. Slajno prirejanje trdne zavesti je dalo 34 volilnih enot v Koprskem okrožju, kjer je bila volilna udeležba 100 %. Skupno je volilo v istrskem okrožju Svobodnega tržaškega ozemlja 97,6 % volivcev, članov SIAU. Znameniti moramo, da je število članstva SIAU naraslo po mestih in vaseh za 4.728. Novo izvoljeni odbori so se takoj lotili svojega dela, da se oddolžijo izkazanemu volivnemu zaupanju. Pomagati hočejo ljudski oblasti pri njenem obnovitvenem delu ter izvajanju obsežnega gospodarskega načrta. Okrepitev vezi bratstva med tremi narodi, vztrajno dviguje življenjske ravni in gospodarska dejavnost bo krepak odgovor vsem reakcionarnjem in Vidaličevemu, ki so si zaman prizadevali, da bi odvrnili pozornost istrskega ljudstva od velikih, perečih nalog obnove istrskega okrožja.

V VIDALIJEVO SKUPINO SE JE VTHOTAPIL ITALIJANSKI NACIONALIZEM

Predstavniki tržaških demokratičnih organizacij so obravnavali na pobudo volivnega odbora italijanske slovenske Ljudske fronte politični položaj glede na morebitne volitve in so se na konkreten sklepe, stopno vključevanja Tržaškega ozemlja v Marshallov plan. Angloameriška vojaška uprava izkorišča po objavi resolucije Informbiroa nastali položaj in pripravila volitve, ki bodo v ostrem nasprotju z doletili mirovno epogodbo z Italijo. Vse bolj prevladuje vtis, da hoče imperialistična vojaška uprava oslabiti položaj Slovencev in prinesiti predvidene volitve na linijo priključitve Trsta k Italiji. Tržičani pa smo že izdavnja spregledali te nakane. Zaradi tega se hočemo dosledno boriti za spoštovanje mirovne pogodbe z Italijo, za politično in gospodarsko neodvisnost Tržaškega ozemlja, za nacionalno enakopravnost slovenskega življa z italijanskim ter za enotnost slovensko-italijanskih ljudskih množic. Danes je povsem jasno, da se je

Vidaličeva skupina izmaščila v bedno provokatorsko gnezdo in da so se vihotalpili vanjo cilenčni italijanskega nacionalizma, ki hromijo revolucionarno enotnost tržaškega proletariata in ki so zaplaval na linijo revizionistične politike na škodo samostojnosti Tržaškega ozemlja. Trdno povezane enotnost delavskih množic bo odklonila Vidaličev pohlevno oportunistični in kompromisarski volilni program.

ČE TEM IN ONEM

Jamelci se pritožujejo, zaradi slabe poštne službe v Jamljah. Če želijo dobiti pošto, morajo sami ponjo v 5 km oddaljeni Tržič.

Podgorska mladina je uprizorila z lepim uspehom v Bregantovi dvorani Goljevo mladinsko igro "Jurček".

Hčerka slovenskih staršev s Solkanske ceste v Gorici je prišla v šolo pri uršulinkah na Katerinijevem trgu, ki ji je najbližje, z rdečim trakom v lasih. Učiteljica je zahtevala od nje, naj odstrani trak, česar pa ni hotela storiti. Zaradi tega je morala deklica domov. Slovenski starši, nikar svojih otrok v italijanske šole, kjer se celo rdeči ebärve bojijo.

V Kobaridu, ki kaže na vsak korak po jugoslovanski ljudski oblasti zagotovljeni napredek, bodo letos razširili kobarško ribogojnico. Tako bo mogoče, da bomo se v petletki presegli predvojno stanje rib v Soči, Istriji, Tolminski in Koritnici.

Iz Trsta je odpotovala v Budimpešto madžarska trgovinska delegacija, ki je prispela sem zaradi sklenitve trgovskega dogovora. Njeno vrnitev povezujejo s težavami, ki so se pojavile med pogajanj z nekaterimi predstavniki tržaškega gospodarstva.

Slovenski planinci v Gorici so imeli svoj občni zbor v okrašen dvorani "Pri zvezdi" na trgu sv. Antona. Izvoljen je bil nov odbor, ki je zagotovil članje, da bo Slovenski planinski društvo v Gorici nadaljevalo svoje delo z vztrajno delavnostjo.

V Dolini imamo občinskega uradnika, ki se mu zelo toži po fašističnih časih. Zaman si prizadeva ta mladenič, da bi speljal slovensko deco v italijansko šolo. Dečko je menda prespal čas, ko so Mussolinija obesili za noge.

V Gorici so umrli 50 letna trgovka Gizela Krašenič, 68letni upokojenec Jožef Okroglič, 68 letna gospodinja Antonija Viligoj, 81 letna gospodinja Marija Sojca, 64letna kmetica Marija Vida Klavžič, 56 letna gospodinja Terezija Leban-Malik, 69 letna Terezija Gabrijelčič, 77 letni Franc Zornik in 67 letni trgovec Anton Blažič.

Iz Doberdoba poročajo, da so tam ustanovili mladinski pevski zbor. Dobro deluje tudi godbeni odsek na pihala, kjer sodeluje 25 godbenikov.

V Sovodnjah bodo zgradili dom kulture in prosvete z lepo dvorano. Sestanka, na katerem s osprejeli ta sklep, se je udeležil tudi predsednik Zveze slovenskih prosvetnih društev.

Peč. Komaj ustanovljeno prosvetno društvo "Gozdni" si je uredilo svoje knjižnico, ki šteje že lepo število knjig. Po dobrem leposlovnem čitvu segajo stari in mladi.

Vojni zločinci Borghese, Roatta in Ambrosio na svobodi

Prejšnji mesec je bil pred najvišjim italijanskim sodiščem oproščen vojni zločinec Valerio Borghese, poveljnik zločinske X MAS, avtor nešteti zločinov, največji izdajalec. Z njim vred je bilo izpuščenih še več drugih fašističnih voditeljev, med njimi prefekt republike Salo Elio Maria Gray.

Oprostitev Borghesija in ostalih je v nekaj dneh sledila oprostitev italijanskih fašističnih generalov Roatta, Ambrosio in drugih. Roatta nosi na listi jugoslovanskih vojni zločincev število 1. Roatta je bil do konca leta 1942 poveljnik II. Armade za Slovenijo in Dalmacijo. Roatta je avtor famoznega "Circolare N. 3 C", ki vsebuje določbe za uničevanje ljudi, za požiganje naselij, ropanje privatne lastnine itd. Roatta je odredil streljanje vseh jugoslovanskih rodoljubov, ki so padli v roke fašistični italijanski okupatorski vojski, njegova je tudi zamisel in izvedba masovne internacije Slovencev. V njegovem proglasu je rečeno: Predvideva se popolna izselitev prebivalstva celotnega področja Slovenije, ki se ga nadomesti z italijanskim prebivalstvom.

Na generala Roatta in njegove podrejene pada odgovornost za 1500 ustreljenih slovenskih talcev, za 2500 ustreljenih pri rastrelamentih, za 84 umrlih zaradi mučenja, za 103, ki so jih žive vrgli v ogenj, za okrog 900 ustreljenih partizanov in za več kot 7000 v italijanskih taboriščih umrlih slovenskih otrok, starev in žena.

Njegov podrejeni komandant II. Armije general Ambrosio je odredil vojaške akcije za iztrebljenje neoborožene prebivalstva v tako velikem obsegu in v taki meri, da je prejel pohvalo generala Roatta. Iz knjige "Poročilo o italijanskih zločinih proti Jugoslaviji

in njemu narodom" bi se lahko povzelo ogromnega dokaznega gradiva o zločinskem delovanju Roatta, Ambrosio in drugih. Toda zadostuje za dejstvo, da je Jugoslavija zahtevala Roatta kot največjega vojnega zločinca.

Ta človek je danes v Italiji na svobodi. Toda ni samo on in nešteti. Na svobodi je tudi krvnik slovenskega ljudstva na Tržaškem, požigalec narodnega doma, Giunta. Svobodno in neovirano je delovanje izražito fašističnih organizacij kot Movimiento Sociale Italiano, Uomo Qualunque in drugih, svobodno se stopnjuje fašistični teror proti slovenski narodni manjšini v Italiji, kar nam dokazujejo nedavni dogodki v Gorici.

Vse to dogajanje v Italiji od legaliziranih napadov na demokratične sile in do rehabilitacije največjih fašistov, ima tudi primeren odsev na Tržaškem ozemlju, katerega notranje razmere se posebno ne razlikujejo od razmer v Italiji. Celotno vrsto vidnih fašistov so že oprostili tržaško sodišče od Paninipa, Coccanija, Valmarina, do drugih manjših, medtem ko sede najboljši borci proti fašizmu v zaporu.

Tržaška neofašistična glasila od "Fiaccole" do "Giornale di Trieste" izlivajo ves fašistični gnev, ki polni njihova bistva proti slovenskemu prebivalstvu Tržaškega ozemlja in "Giornale di Trieste" se ni sramoval zapisati, da je to, kar so storili fašisti v Gorici, še vse premalo.

Naše ljudstvo se vpraša, ali naj bo to demokratično Italija, ki se skriva za plaščem zapadne demokracije. Ni, prav gotovo ni. To so najmračnejše sile italijanskega naroda, ki se v zadnji vojni niso ničesar naučile, katerih cilji so oni, ki jih Mussolini ni dosegel.

ŽALOSTNA OBLETNICA

6. aprila bo osem let, ko sta fašistični državi Nemčija in Italija, na razbojniški način napadli našo lepo domovino. Čeprav je Hitler še nekoliko pred tem svečano obljubil, da bo spoštoval jugoslovansko mejo, je kot na odgovor na demonstracije dne 27. marca v Beogradu in ostalih krajih Jugoslavije zahrbtno napadel Jugoslavijo. Tako opisujejo naši opisevalci te zgodovinske žalostne dogodke: Onega usodnega dne so nemški bombniki s strašno silo napadli nezavarovani Beograd in ga porušili, kar se jim je zahotelo in popolnoma brez usmiljenja pomorili na desetisoče mirnega prebivalstva. Istočasno so Nemci udarli preko meje iz Austrije, Madžarske in Bolgarije v Jugoslavijo. Iz Primorske in čez Jadransko morje pa so se jim še pridružili dobri Italijanci. Bivša jugoslovanska vojska ni bila sposobna braniti se proti taki sili. Stem so se začeli za naš narod strašni dnevi, ki jih po naših bratih, sestrah ali sorodnikih sami vsak dan čitamo v pismih in drugih člankih, ki jih dobivamo iz naše nove Jugoslavije. Fašistični osvajači so v nepopisnem sovraštvu do vsega slovenskega pričeli preganjati, mučiti, streljati in obešati naše ljudstvo. Takega

množičnega pobijanja ljudi zgodovina ni še poznala. Hitler je vsemu svetu dokazal, da je vojna, katero je pričel, pravčna in da so samo Nemci, kot vsja vrsta ljudi, sposobni in poklicani od "zgoraj", da na svetu uvedejo "nov red". Kako je ta njihov "red" izgledal, smo mi Jugoslavlani sami na lastnem telesu najlepše občutili.

A svobodoljubni narodi so fašistično vojsko premagali in dali narodom ljudskih pravic in svobode, da si po teh strašnih letih zopet opomorejo in pripravijo boljše življenje za bodočnost. Kljub temu se na svetu najde še mnogo ljudi, ki glasno zagovarjajo tak način vojn in postopanja, kot je fašističen. Kratko rečeno: Ti ljudje so še nadalje hoteli neovirano bogatiti na račun tujih držav in tujih ljudstev. Stremeli so za tem, da zaslužijo ves svet in tako enkrat za vselej postati svetovni gospodarji. A narodi, ki jih je bilo po številu še precej, so to kmalu uvideli in zaželi samouporno vojno, ki je kmalu rodila dobre sadove, da je porazila vse nasprotnike ljudstva in fašiste same, in dosegli po težkih in krvavih bojih zaželjeno svobodo in neodvisnost za zgradnjo nove demokracije, ki jim bo dala, s časem to, kar si ljudstvo samo napravi in priredi v lasten in ne tuj prid. V. K.

Reinaldo Wasserman

MEDICO

Nazca 2381

U. T. 50-2845

Dr. CONSTANTINO VELJANOVICH

Sala especial para tratamientos del reumatismo y sala de Cirugía

Atiended: Lunes - Miércoles y Viernes
Pedir hora por teléfono

Defensa 1153

U. T. 34-5319

DOCTOR

HINKO HALPERN

Specialist notranjih bolezni

Ordinira vsak dan od 16 do 20 ure

SAN MARTIN 955. 1 nad. - Dep. C

T. A. 32-0285 in 0829

Poziv na vpisovanje državljanov F. L. R. Jugoslavije

Z ozirom na člen 11 Pravilnika za izvršitev zakona o državljanstvu FLRJ od 25. januarja 1946, obveščajo se vsi državljani FLRJ, da se obrnejo na Poslanstvo FLRJ v Buenos Airesu, ulica Charcas 1705 z zahtevo, da bodo vpisani v državljanski knjigi FLRJ v inozemstvu.

Potrebno je, da vsi državljani izpolnijo v triplikatu formular prijave, katerega dobijo na Poslanstvu FLRJ v Buenos Airesu.

Prijava se mora spisati na pisalnem stroju ali z dobro čitljivo pisavo v našem jeziku. S prijavo je potrebno dokazati, da so navedeni podatki resnični in točni. To je lahko potni list, krstni list, poročni list, domovnica ali podobno.

Prijave so proste vsakih pristojbin.

OMENJENO PRIJAVLJANJE DRŽAVLJANSTVA JE OBVEZNO ZA VSE JUGOSLOVANSKE IZSELJENCE.

POS LANSTVO FLRJ V BUENOS AIRESU

SLOVENSKI GLAS

Propietario: Sociedad Yugoslava "HOGAR POPULAR ESLOVENO"

CORONEL RAMON LISTA 5158 — T. A. 50 (Devoto) 5502

Director: LADISLAV ŠKOF — Administrador: VICENTE SUBAN

ZASTOPNIKI:

Za Córdoba in okolice: Franc Kurinčič — Pinzón 1639.
Za Rosario in okolice: Stefan Žigon — Avenida Lagos y Horqueta.
Za Lomo Negro in okolice: Golobič Marko.
Za Villa Calzada in Temperley ter okolice: Luis Furlan — Cnel. Flores, V. Calzadas.
Za Montevideo: Vera in Milka Ogrizek — Rectificación Larcaña 2235.
Za Saavedro in okolice: Viktor Metljak: Ramallo 4962.
Za Mar del Plata: David Grilj, Calle 90 No. 53 — Mar del Plata.

Núm. (Štev.) 27 — 31. marca 1949

Núm. (Štev.) 27

POVRNIMO SE NA POT BRATSTVA IN EDINSTVA

Dne 6. marca je bila na sestanku zastopnikov in članov naših jugoslovanskih organizacij osnovana komisija za sklicanje **DRUGE KONFERENCE**. Ta komisija je osnovana na podlagi 6. člena, točke 2 organske karte, ki pravi, da na zahtevo 30 od sto organizacij, vključenih v C. J. Svetu, se lahko skliče konferenca.

V imenu pripravljalne komisije se je na sestanku podalo obširno poročilo, iz katerega je bila vidna jasna slika zadnjih let delovanja naših izseljeniških organizacij. Tudi se pri tem ni prikrivalo dogodkov, ki so se vršili v zadnjih desetih mesecih, to je v tem času, ko se vrši "mrzla vojna" med Kominformo in KPJ.

Umestno bi bilo, da bi poročilo v celoti objavili, toda to je tako obširno in odmerjeni prostor v našem listu nam tega ne dopušča. Rečemo umestno, ker ravno iz tega poročila bi naši izseljenci razvideli resnično stanje naših organizacij. Žalostno je, da nekateri naši člani na slepo branijo gotovo stališče, brez da bi bili v pravi luči obveščeni o vsem, kar se je v zadnjih mesecih vršilo in dogodilo v naših organizacijah.

Na sestanku so vsi prisotni obrazložili stanje njihove organizacije, kateri pripadajo in to so bile res žalostne slike. Na podlagi izjav in v kolikor smo se že sami o tem prepričali, bodisi tu v mestu ali notranjosti, moramo priznati, da smo razcepljeni in med nami vlada celo mržnja. Da nas je na to pot privedla edino nesrečna resolucija z dne 24. julija, o tem ni dvoma. Vsled tega se je rodil tudi "Jug. Iseljenički Glas", ki vedno bolj neti mržnjo in povzroča vedno večje nesoglasje med jug. izseljenci.

Tudi ne moremo več tajiti in prikrivati žalostnega stanja v Slov. ljudskem domu. Ne samo, da je nastalo nesoglasje med članstvom, centralo in podružnicami, temveč smo danes deloma že razcepljeni, kajti bivše G.P.D.S. v Simbronu, oziroma voditelji istega so se odstranili od Slov. ljudskega doma. Pustimo pa to zadevo, kajti na prihodnjem obnem zboru se bo zaključil ta odstop in tudi zadeva vseh naših podružnic. Tedaj bomo lahko obširneje spregovorili.

Ali naj se to, v resnici žalostno stanje, nadaljuje in zaradi tega vedno bolj in bolj pešajo naše jugoslovanske organizacije? Mislimo, da je skrajni čas, da se vrnemo na našo staro pot, to je pot bratstva in edinstva. Bil bi zločin, da bi sami uničevali uspehe našega dolgoletnega truda. Vsak naš zaveden izseljenec, ki mu je njegov narod, bratstvo in edinstvo le količkaj pri srcu, mora danes napeti vse sile, da se ponovno vrnemo na pot, ki smo si jo začrtali na naši prvi konferenci. Zato je pa neobhodno in nujno potrebna **DRUGA KONFERENCA, NA KATERI MORAJO BITI ZASTOPANE VSE NAŠE JUGOSLOVANSKE ORGANIZACIJE**. Tam bomo slišali "vox populi, vox dei" (ljudski glas je božji glas) in po tem se bomo tudi ravnali.

Nobeden naših članov ali članic ne sme med tem izstopiti iz naših vrst in kdor to napravi v današnjem času, vrši izdajstvo. Dolžnost je naša, da povsod nujno **POUDARJAMO** potrebo čim tesnejšega sodelovanja in enotnosti. **OBSOJATI** pa moramo vsako razbijaško delovanje, ki povzroča razkol v naših vrstah. **ZATEVAJMO**, da bo naše delovanje v skladu naših pravil in odklanjamo vsako pereče vprašanje, ki ne spada v na delokrog.

BARBARSKI NAPAD NA KONGRES SLOVANSKEGA UDRUŽENJA

FAŠISTIČNA DRHAL IZZIVALA IN NAPADLA SLOVANSKE ZASTOPNIKE

Kakor je bilo javljeno, dne 23., 24. in 25. t. m. se je imel vršiti v Buenos Airesu **TRETJI KONGRES** Vseslovanskega Udrženja (Unión Eslava de la Argentina). Kongres bi se vršil v obširnih prostorih "Parque Norte", ulica Las Heras in Malabia, na katerem bi bile potom številnih delegatov zastopane vse slovanske organizacije širšom republike Argentine.

Izvršni odbor Unión Eslava je že par dni pred napovedanim kongresom poskrbel od policije potrebno dovoljenje in ni bilo torej dvoma, da bi se kongres ne vršil.

Dan otvoritve kongresa, t. j. 23. t. m. se je ob napovedani uri zbralo pred Parque Norte precejšnje število delegatov, toda vhod v prostore, kjer bi se vršilo zasedanje, je bil zaprt in lastnik istih je obvestil izvršni odbor Unión Eslava, da županstvo (Dirección de Espectáculos Públicos) ni še izdalo dovoljenja v tem oziru in da se brez tega kongres ne more vršiti. Predsednik Unión Eslava Pavel Šostakovsky in drugi voditelji so pri županstvu takoj posredovali glede potrebnega dovoljenja, toda pri Direkciji za javne prireditve so jim javili, da županstvo ne dovolja, da bi se kongres vršil.

Kot zadnji korak, je izvršni odbor Unión Eslava potem brzojava naprosil županjskega ministra dr. A. Bramuglio, naj on posreduje, da bi se za kongres izdalo potrebno dovoljenje.

V času, ko se je vršilo vse te potrebne korake, so prihajali pred "Parque Norte" vedno v večjem številu zastopniki in člani slovanskih organizacij. Medtem ko so vsi mirno čakali, da oblasti izdajo potrebno dovoljenje, so se na ulici pričeli pojavljati v večjem številu provokatorski elementi. Del teh je bil tudi v kavarni, ki se nahaja poleg glavnega vhoda in kjer se je nahajalo tudi precejšnje število zastopnikov kongresa. Izzivalcev ni bilo težko spoznati in vsi so vedeli, da so to ljudje, ki so v zadnjem času prispeli v Argentino.

Fašistični provokatorji so imeli pripravljen svoj načrt, s katerim bi na vsak način preprečili, da bi se vseslovanski kongres ne vršil. Pričeli so z raznimi provokacijami, za katere se pa delegati niti niso zmenili, še manj pa odgovarjali. Na določeno znamenje "živijo Tito", "dol s kongresom" in drugim kričanjem so fašistične družali napadle zastopnike, ki so se deloma že pričeli razhajati. Metali so kamenje in razne predmete, razbijali šipe v kavarni ter steklenice in kozarce, lomili mize, stole in vse, kar jim je prišlo pod roke. Kljub vsem provokacijam in barbarskemu napadu, so udeleženci kongresa ostali mirni in odhajali.

To izzivalno in razbojniško skupino so po večini tvorili reakcionarni Andersovci, ustaši in fašistični aliancisti, ki so kot zločinci in narodni izdajalci pobegnili iz raznih držav in tako ušli ljudski sodbi in pravični kazni.

Ko je fašistična drhal izvršila namenjeno delo in jo odkurila, je na lice mesta dospela policija in aretirala večje število odhajajočih zastopnikov kongresa.

gresa. Med temi se je nahajal tudi predsednik Unión Eslava Pavel Šostakovsky, in gospa Olga Wolkonsky, članica izvršnega odbora. Predsednik Šostakovsky je bil še isti popoldan izpuščen na svobodo, ne tako pa ostali, ki jih je policija obdržala.

Jasno je vsem, da je bila nesramna provokacija inscenirana in naprej pripravljena z namenom škodovati Unión Eslavi, da bi tako oblasti naprtile vso odgovornost voditeljem in zastopnikom te vseslovanske organizacije. Mislimo pa, da v tem oziru oblasti nimajo kaj dvomiti, kajti do danes ne Unión Eslava in ne druge slovanske organizacije niso dale povoda, da bi oblasti morale kdaj posegati vmes.

Barbarski napad na vseslovanski kongres nam je nov dokaz, da se nismo motili, ko smo v našem časopisu in v izjavami opozarjali javnost na previdnost, ki jo predstavljajo novodošle izdajalske skupine, ki svoje započeto delo nadaljujejo v tej gostoljubni zemlji. Nismo bili uslišani in se naša opozorila niti ni vzelo v poštev. Danes pa govorijo dejstva. Prvi javen zločin so ti kriminali izvršili v rep. Argentini, ko so pred meseci ubili v Rosariu nekega argentinskega državljana. Sedaj vidimo, da isti elementi vršijo ponovne zločine, ko izzvajo, napadajo in razbijajo tujo imovino.

Napad na vseslovansko udruženje naj nam bo tudi v dokaz, kako potrebno je edinstvo med izseljenci, da tako tudi v naprej ostane združena vsa slovanska družina v izseljeništvu. Samo združeni se bomo lahko borili proti zločinskim in provokacijskim elementom, ki so dospeli, da motijo mirno življenje starih izseljencev in argentinskega gostoljubnega naroda.

NOV NASLOV "SLOVENSKEGA GLASA"

Čeprav se naše uredništvo nahaja v ulici Coronel Ramon Lista 5158, naprosamo vse cenjene naročnike in dopisovalce, naj v bodoče naslovijo vso korespondenco na:

"SLOVENSKI GLAS"
Casilla Correo No. 8
Sucursal 17
Buenos Aires

ZA TISKOVNI SKLAD "SLOVENSKEGA GLASA" SO DAROVALI:

Po 10.—: Zobec Marjo; po \$ 5.—: Guštin Ferdinand; po \$ 4.—: Mislaj Fanl, Lah Josip; po \$ 3.—: Keber Ivanka; po \$ 2.—: Golobič Marko, Golobič Josip, Pezdirc Paulina, Bajuk Marko, Bakšan Franc, Medved Marija, Troha Stanko, Tein Anton, Černigoj Ludvik, Paglavac Franc, Berle Alojz, Jakin Bogomir, Furlan Maks, Gril David, Lozej Anton, Čerkvenik Franc, Kopelj Pavel, Štok Andrej, Čigoj Stanko, Šuligoj Rudolf, Skok Josip, družina Sajin in Simon Karlo; po \$ 1.—: Vuksinič Josip, Jadrič, Kočvar Ivan, Tinta Ignac, Stajak Franc, Novak Josip in Benčina Benedit. Skupno \$ 82.—.

Vsem darovalcem najlepša hvala.

SMRT ROJAKA

Iz Resistence (Čako) nam poroča naš naročnik, da je naš rojak Josip Rošič v Villa Guillermina podlegel operaciji na želodec. Zaposlen je bil v tovarni La Forestal. Zapušča ženo in tri sinčke.

Ostalim naše sožalje!

Po kratki mučni bolezni je umrl 25. marca na svojem domu tu v Buenos Airesu dolgoletni naročnik Slovenskega glasa Alojzij Skerk, doma iz Trnovca pri Nabrežini. Prizadeti družini naše iskreno sožalje.

Dr. Francisco José Cespa
DENTISTA CIRUJANO

Consultas de 15 a 20 hs.

Coronel R. Lista 5096
T. A. 50 - 5782

BANCO POLACO S. A.

Unico Banco Eslavo de Sud América

Sección **YUGOESLAVA**

Atendida por experto personal de esta nacionalidad.

Vendemos

PASAJES PARA YUGOESLAVIA

Y los demás países de Europa

CONSULTENOS PERSONALMENTE O POR ESCRITO

TUCUMAN 462

BUENOS AIRES

C. CORREO 390

NA POTI K PONOVNEMU EDINSTVU JUGOSLOVANSKE NASELBINE OSNOVANA JE ORGANIZACIJSKA KOMISIJA

V nedeljo 6. marca se je vršil važen sestanek zastopnikov in članov naših jugoslovanskih organizacij, kateri bo v zgodovini našega izseljeniškega pokreta zabeležil važen prehodni datum.

Sestanek je sklicala in organizirala pripravljalna komisija za sklicanje II. konference jugoslovanskih izseljencev. Ta komisija je bila pred časom ustanovljena na pobudo nekaterih tovarišev in so jo tvorili tov. Franc Stekar, Mateo Zaferin, Anton Paparela in Ivo Sazunič, katerih cilj je bil, da se strogo držijo organske karte sprejete na prvi jugoslovanski izseljenški konferenci, ki se je vršila meseca maja 1947. leta ter da bi se našel izhod in tako rešilo današnje težko stanje Jugoslovanskega Centralnega Sveta in čele naše naselbine, katero je nastalo vsled znane nesrečne resolucije z dne 24. julija 1948.

Vsi jugoslovanski izseljenci smo že več časa pričakovali to inicijativo, ker se nismo strinjali z resolucijo 24. julija, ki je bila izdana na plenarju Centralnega Sveta brez odobritve celokupne jugoslovanske naselbine. Smatrali smo in to tudi vedno trdimo, da tako važna resolucija mora biti izdana edino na konferenci jugoslovanskih izseljencev, na kateri bi bile zastopane vse naše jugoslovanske organizacije. Zato pa jugoslovanski izseljenci v republiki Argentini ne morejo sprejeti ene resolucije, katera je izdana brez njihovega znanja in odobrenja.

Na sestanku dne 6. marca so bili prisotni sledeči tovariši: Od strani Sloveškega ljudskega doma: Franc Stekar, Emil Semolič, Josip Škodnik, Ladislav Škof, Marjo Medvešek, Stanislav Ba-

retto, Josip Škodnik, Karlo Mermolja in Slavko Turk.

Od strani društva Vzajemne pomoči iz Arrecifes: Juraj Breškovič in Heronim Restović.

Od kulturnega društva "Lipa" iz Villa Ballester: Aleksej Milanović in Djuro Kovač.

Od Udruženja Svobodna Jugoslavija iz Arias: Marko Burazin in Jure Granič.

Kot opazovalci iz La Plata: Albert Sirk in Rudolf Pregelj.

Kot opazovalci iz Ramos Mejia: Ivan Andreje in Ante Zonič.

Stefan Luketa.

Kot opazovalci iz San Fernanda:

Kot opazovalci iz Vicente Lopez: Djuro Pušić, Barica Pušić, Ante Bošnjak, Djuro Benič, Marko Martinac, Kata Benič, Milka Pušić in Branko Ustić.

Kot opazovalce Jugoslov. društva Samopomoč iz Centenere: Ivan Močnik, Iz Buenos Airesa: Anton Paparela, Klement Vičič, Matej Zaferin, Rudi Mikulič, Ivo Sazunič, Matej Bojanič, Josip Oguič, Ivan Stanič, Jurij Erceg.

Poleg imenovanih so poslale naše organizacije iz notranjosti pisma, v katerih so pojasnile vzroke, da se sestanka vsled velike daljave ne morejo udeležiti in obenem izrazile svojo solidarnost. Te so sledeče:

Jugoslovansko društvo "Trilav" in tamburaški zbor "Zagreb" iz Rozarija, Jug. Arg. dr. podr. U. S. J. Cipolletti, podr. U. S. J. Capitán Sarmiento in podr. U. S. J. "Lovčen" iz General Madriage.

Sestanek se je vršil v pravem prijateljskem duhu, kjer so vsi prisotni izrazili svoja mnenja, kako bi se rešilo težko današnje stanje v Centralnem Jug. Svetu ter da bi v naših organiza-

cijah ponovno krenili po poti bratstva in edinstva.

POROČILO PRIPRAVLJALNE KOMISIJE

Po otvoritvi sestanka se je najprvo v imenu pripravljalne komisije pozdravilo vse prisotne tovariše in je nato tov. Ivo Sazunič podal obširno poročilo, katero pri najboljši volji vsled tesnega prostora ne moremo v celoti priobčiti.

Po pozdravu je najprvo obširno obrazložil namene pripravljalne komisije in med drugim rekel: "Hočemo, da bi skupno z Vami analizirali današnje stanje in današnje potrebe, da bi slišali od Vas želje in predloge v zvezi z današnjo situacijo in dogodkov, kateri so se odigrali v naši naselbini. Tuji želimo slišati od Vas mišljenje in predloge v zvezi z današnjim stanjem naših organizacij v republiki Argentini, posebno s stanjem Jug. Centralnega Sveta, ki je naša največja in najslavnejša pridobitev v času ko mi Jugoslovani živimo v gostoljubni republiki Argentini."

Omenil je, da za uspehe, ki smo jih dosegli v našem organizacijskem delu se moramo zahvaliti našim narodom, ki so pod modrim vodstvom slavnih voditeljev, na temelju enakopravnosti in z enotno Narodno fronto izvajali velike zmage proti nacifašističnemu okupatorju in domačim izdajalcem in ki danes na trdih temeljih gradijo boljšo bodočnost naše domovine Nove Socialistične Jugoslavije. In je re-

kel: "Taki uspehi niso ostali niti pri nas izseljenih neopaženi in smo po njihovem zgledu tudi postopali, ker samo tako smo mogli dati tako moralno in materialno podporo našim narodom v osvobodilni vojni in v povojni dobi, ko so naši narodi celih ran zadate v težki vojni."

Obrazložil je tudi kako naporno je bilo delo za združitev naših organizacij, katero pa smo uspešno dosegli, kot dokaz temu je bila naša prva konferenca, ki se je vršila dne 4. in 5. maja 1947. leta. Rekel je tudi: "Takrat smo odvrli vse, kar bi nas moglo razdeliti in posebno smo se borili proti vsakemu sektarstvu ter smo na najširši bazi postavili temelje za nezlomljivo enotnost naše naselbine. Kot krono vseh naših naporov in našega dela, je bila sprejeta organska karta, na podlagi katere je ustanovljen Centralni Svet, ki je moral biti in je osrednje vodeče telo jugoslovanskih izseljencev v republiki Argentini." Rekel je: "In to pridobitve moramo čuvati, kakor čuvamo svojega očesa."

Nadalje je omenil, kateri so bili vzroki, da je prišlo do cepčenja v naših organizacijah ter da se je to dogodilo komaj po resoluciji, ki je bila izdana na plenarju J. C. S. dne 24. julija. Pojasnil je da ta plenarij je bil sklican z namenom, razpravljati financiranje C. J. S., ojačiti veze med organizacijami ter širjenje naših glasil Jug. Iseljeniški vjesnik in Slovenskega

Naznanilo

Sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nas je po kratki mučni bolezni dne 25. marca tu v Buenos Airesu za vedno zapustil naš ljubljani soprog in oče

ALOJZIJ ŠKERK

doma iz Trnovca pri Nabrežini, kjer zapušča brata Antona in sestro Marijo. V Komnu pa sorodno družino Kukanja.

Naj bo na tem mestu izrečena srčna zahvala družinam, ki so nam stali ob strani za časa njegove bolezni ter nas tolažili v težki uri: družini Angele Škerk, Andreja Škerk, Josipa kerk, Avgusta Kukanja in Angele Hrovatin.

Srčna hvala tudi vsem sorodnikom, prijateljem, sovaščanom in drugim znancem za darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti na pokopališče.

Buenos Aires, - Trnovec pri Nabrežini - Komen, marca 1949

Žalujoča soproga Marija, in hči Alicia Dorica

Kadar se želite naučiti čistega kordobskega zraka in se v miru odpočiti, obrnite se na

Hostería "LOS ALPES"

lastnik Peter Jonke Rio Ceballos
Cordoba

Postrežba izvrstna in zmerne cene

TRGOVINA ČEVLJEV BELTRAM

Vas po domače postreže.

Pridite, pa se boste prepričali!

Se priporoča

Albert Beltram

DONATO ALVAREZ 2288

Buenos Aires

FRANC BEVK:

"Kaplan Martin Cedermac"

(Nadaljevanje)

"To boš že sam uganil," je rekel kaplan. "Ne bo, to ti lahko zagotovem."

"Ne bo več znil tebi," ga je miril Čedrmac oprežno. "Ljudje te sodijo po tem, s kom se družiš, ko bi ti res ne bilo treba, ker si neodvisen... Pa da se prav razumeva. Nisem ti rekel, da tega ali onega ne smeš. Pravim le, da iz tega nastajajo neljuba tolmačenja..."

Birtič je bil zadet v svoji samozavesti in samoljublju. Prevzelo ga je, da je za trenutek pozabil užaljenost in jezo. Da se je rad zatekal za hrbet močnih, se mu je zdelo v redu in si zaradi tega nikoli ni očitil. Bilo je prvič, da je podvomil o sebi in postal negotov in plah.

"Vedno sem mislil, da prav delam," je rekel. "Za radi tega nisem nič slabši. Da je tako, kakor je, me nič manj ne peče kot druge..."

"Saj vem, saj verjamem."

"Zaradi tega nikomur nisem prizadejal niti najmanjše škode," je nadaljeval Birtič. "Pa bi bil lahko. Kolikokrat so me vpraševali o tem in onem,

a skoz moja usta ni prišla niti ena slaba beseda, niti ena..."

"Je že dobro, je že prav... Toda, Birtič, ne smeš se hvaliti s tem, da nisi komu storil slabo, ko bi bil lahko."

Mož se je ustavil in se z obupnim pogledom zazrl v kaplana. Zaman se je kopal iz dvomov in negotovosti, čutil se je grenko ponižanega.

"Gospod, vi mislite, da sem slab človek?" se mu je zatresla spodnja čeljust.

"Nee," je zategnil Čedrmac; Birtič se mu je zasmilil. "Ne mislim tega. Vedno sem te spoštoval, še te spoštujem... Kaj pa te moti?"

Čutil je, da ga ni do konca prepričal. Ko sta se poslovila, se je še enkrat ozrl za njim. Hodil je sključeno, trdo, kakor da so mu strli hrbtenico.

Čedrmac ni srečal Klinjona od onega dne, ko je bil zaradi njega trdo prijel sestro. Kazalo je, da poslednji več prihajal v kaplanijo. Morda je zavohal nevarnost, ali pa ga je bila opozorila Katina.

Stanoval je pri Špehonjevi sestri, ki

je imela prodajalnico. Leva roka mu je bila trda, dobival je invalidnino; za tisti denar se je nosil nekam pregospoko. To je Čedrmacu šele sedaj prišlo na misel. Le redko je zgrabil za kako delo, pogosto je posedal v krčmi v dolini, četudi se ni pijačil... Gospod Martin bi mu bil ze vse na svetu rad povedal nekaj besed, a ga ni maral iskati. Pa se je primerilo, da je nekega dne na večernem sprehođu naletel nanj na samotni.

Pred mrakom je krenil po stezi, ki je vodila preko rebri nad vasjo. Robovi oblakov, ki so bili podobni rantastičnim otokom, so bili obzarjeni; na bregovih so ležale lise sonea, ki so se venomer spreminjale. Zrak je bil miren, a jesensko svež; Čedrmac ga je željno vdihaval.

Noge so mu žumé gazile po suhem listju, ki se je bilo že osulo z grmovja na stezo. Vas pod njim je ležala kot na dlani. Svetle in temne strehe, ki so jih obkrožale krošnje dreves. Na uho so mu prihajali zamolkli glasovi; oglasila se je pesem, ki se je nenadoma utrgala in abvisela v zraku... Zatačljaj se je v misli, duh mu je splaval daleč v preteklost, tiho se je smehljajal predse. Kadar koli se mu je posrečilo ubežati sedanjosti, se je počutil srečnega.

Dospel je do hrasta, ob katerem je steza v ostrem loku zavila navzgor po

strmini, med grmovjem, in se izgubljala v kostanjih. Postal je za trenutek, se hotel vrniti, ko je nenadoma zaslišal korake. Nekdo je prihajal po griču. Izmotal se je bil iz gozdiča, hitel je med grmovjem in dvignil glavo, je že stal tik pred njim; skoraj bi bil zadel vani... Pozdravila sta se.

Bil je Žef Klinjon. Levica mu je bila stisnjena k telesu, negibna je tičala v žepu jopiča; v desnici pa je nosil tenko bombusovo paličico, ki jo je vihtel po zraku. Obklečen je bil čedno, skoraj gospoško; obraz mu je bil gladek, na vidu prikupen, da ni izdajal njegovih let. Kazili so ga nekoliko le redki lasje nad čelom in levo oko, ki je za spoznanje škililo.

Srečanje ga je zelo presenetilo. Nasmešnil se je v zadregi. Bilo je težko označiti, kaj mu je izražal obraz. Lahkeživost in izzivalno drznost, na dnu sta ležali zagrenjenost in tiha nejevolja... Rad bi bil stopil dalje, a mu je Čedrmac zastavljal pot. Obstal je na mestu in se zazibal na eni nogi.

"Tu te najdem? Ali si kostanj nabiral?"

Kaplan ga je ostro, izzivajoče prebadal z očmi, kakor da mu hoče prodreti še v najskrivnejšo misel. To je fanta za trenutek zmedlo.

"Ne, ne, kostanja ne nabiram," se je naglo zbral in se poizkusil zasmie-

glasa in kot najglavnejša točka dnevnega reda pa finančjska kampanja za 100 tisoč pesos. Rekel je, da je bila v tem času izdana resolucija Informbiroja v Bukarešti in sicer 28. junija m. l., ki je vsem znana in v kateri se napada jugoslovanske voditelje in KPJ in se jih obtožuje, da so krenili s prave poti in izdali demokratična načela.

Gled tega je rekel: "Držeč se organske karte in osnovnih principov, na katerih je bil J. C. S. ustanovljen, smatrali smo, da je najboljšje čuvati edinstvo naselbine in naših organizacij ter da se nastalo vprašanje spora med Informbrom in KPJ ne razpravlja v organizacijah in da se naša centralna organizacija izključno ne more in ne sme vmešavati v nastali spor." Pri tem je tudi pojasnil, da je odbor C.J.S. dne 15. julija m. l. sklenil, da se med nastalim položajem med KPJ in drugimi komunističnimi partijami postavljajo problemi, katerih ni mogoče in se ne sme razpravljati v nobeni naši organizaciji, ker bi s tem kršili osnovne principe ustanovitvene Sveta. Povedal je, da je bilo par članov, ki so sabotirali sklepe J. C. S., povzročali razne težkoče v delovanju in tako zašli iz poti, ki je bila začetna na prvi naši konferenci. Omenil je, da so bili ti v glavnem Anton Zanetič, Anton Tulič, Anton Kovačević, Trifko Perišić in Matej Ljubičić.

Tov. Sazunič je obrazložil, da so bili na plenarju 24. julija prisotni samo za Udr. Svob. Jugoslavije ter podružnice Boke, Dock Sud, Vicente Lopez, La Plata, Piñeiro, Berisso, 5 zastopnikov Slov. ljudskega doma in 1 jug. dr. Vzajemne pomoči iz Boke. Nadalje zastopniki mladine, žen in macedonskega komiteta društva Obilič. Ob javljanju dnevnega reda je A. Zanetič predložil naj se doda še točko, kjer naj bi se razpravljalo o nastalem sporu med Informbrom in KPJ, kakor tudi naj se J. C. S. v imenu vseh organizacij izjavi za Kominform in proti KPJ, naši domovini in našim voditeljem.

Omenil je pri tem stališče zastopnikov Slov. ljudskega doma in rekel: "Na sestanku so odgovorni člani C. sveta opominjali in pozivali prisotne da se ne oddaljujejo od začetne poti, da bo to privedlo do težkih posledic, ki bodo škodljive za vso jugoslovansko naselbino in ne samo za C. J. S. SE VEČ, ZASTOPNIKI SLOVENSKE NASELBINE SO JASNO IZJAVILI, DA ONI NE MOREJO ZAVZETI STALIŠČA V TAKI DISKUSIJI IN AKO SE PRI TEM VZTRAJA DA SO ONI PRIMORANI SE ODSTRANITI S SESTANKA. Z druge strani tov. Zaferin, zastopnik društva Vzajemne pomoči na Boki je izjavil, da ni pooblaščen to zadevo razpravljati in da bi to doprineslo velike posledice za društvo, ki ga on predstavlja." Prišlo je na sestanku do razpravljanja glede spora med Informbrom in KPJ in ob koncu do volitev, kjer se je z večino odobrilo resolucijo, kljub močni opoziciji slovenskega sektorja in nadaljeval: "To je žalostna resolucija, ki bo ostala v zgodovini našega izseljeništv, kakor največja razžalitev svojih lastnih bratov za čigar svobodo so dali svoje življenje najboljši sinovi naše domovine."

Pojasnil je nadalje, kako je odbor Slov. ljudskega doma skušal z neizpodbitnimi dokazi in argumenti prepričati Centralni svet o nelegalnosti sklenjene resolucije ter da bi ista ne izšla v javnost.

Ko so na seji C. sveta, dne 29. julija skušali zastopniki Slov. ljudskega doma razpravljati o resoluciji plenarja so napram njim prav netovariško postopali A. Tulič, Perišić, Kovačević in A. Zanetič, ker niso dovolili Slovencev prisostvovati omenjeni seji. Na zahtevo več članov C. sveta se je vendar dovolilo, da so zastopniki Slovenci obrazložili svoje zahteve in prečitati izjavo odbora Slov. ljudskega doma. Niso jim pa dovolili diskusije v tem oziru in so se morali na zahtevo Kovačevića odstraniti. To so bili zadnji stiki Slovencev s C. J. svetom.

Dogodki so se v nadalje prav hitro razvijali. Resolucija je povzročila, da so člani

C. sveta podali ostavke, ker se niso strinjali s frakcijskim delom posameznikov. Podali so ostavke predsednik Rude Mikulič, podpredsednik Semolič, tajnik Petar Zanetič, blaginik Ivo Sazunič in drugi tovariši. Tako je ostalo v C. svetu samo 7 članov od 24 izvoljenih na prvi Jug. konferenci.

Poročal je nadalje, da odgovorni tovariši naših glasil Jug. Iseljeničkega Vjesnika in Slovenskega glasa se tudi niso strinjali z resolucijo, ker so hoteli, da tudi v nadalje naša glasila sledijo poti, ki je bila začetna na jug. konferenci. Vsled tega je izšla dne 18. avgusta m. l. prva številka Jug. iseljeničkega glasa, v katerem je bila objavljena resolucija plenarja J. C. S.

60 podružnicami z 10.000 člani; delovanje preteklo delovanje U. S. J., ki je štela s Koordinacijskega odbora za pomoč Jugoslaviji in statistike, koliko se je pomagalo v domovino, bodisi v blagu ali denarju.

Za tem je obrazložil današnje stanje naših organizacij, v katerih je prišlo vsled resolucije do velikega razkola in da se članstvo od teh vedno bolj oddaljuje in niti več ne plačuje članarine. Imenval je pri tem razne organizacije v notranjosti in glede Slovencev rekel: "VZEMIMO N. PR.SLOV. LJUDSKI DOM, KI NAM JE BIL VEDNO VZGLED DOBRE IN AKTIVNE ORGANIZACIJE, KER JE DO KAZAL JE S SVOJIM DELOVANJEM NAJLEPŠE USPEHE SLOVENSKE NASELBINE. VSLED RAZKOLA, KI JE NASTAL V CENTRALNE MSVETU, JE TUDI V SLOV. LJUDSKE DOMU NASTALA TEŽKA KRIZA. NI TREBA, DA NAVAJAMO DRUGI PRIMER. AMPAK DOVOLJ NAJ BO, DA VAS OBVESTIMO NA ODSTRANITEV SLD V SIMBRONU S PEČENKOM NA ČELU IN JASNO NAM BO,

KAKO VELIKA KRIZA JE NASTALA V TEJ NAŠI VELIKI CENTRALI."

Zaključil je to zadevo: "VSI TOVARISI VESTE, KAKŠEN UGLED JE UŽIVALA JUGOSLOVANSKA NASELBINA V REP. ARGENTINI. VSEM JE ZNANO, DA JE BILA NAŠA NASELBINA ZA VZGLED NE SAMO EDINSTVA, TEMVEČ TUDI ZAVESTI IN NAVDUŠENJA. MEDTEM POGLEJTE, KAKO BEDNO SLIKO MI DANES KAZEMO: SMO RAZCEPLJENI, SPRTI IN ZBEGANI... UGLED NAŠE NASELBINE JE TAKO NIZKO PADELA, ZAHTEVALO BO MNOGO MUK IN NAPONOV, DA GA PONOVO DVIGNEMO."

Zaključni del poročila je bil: "IZID DANAŠNJEGA STANJA. Ali naj ostanemo križem rok in gledamo žalostno stanje naše naselbine? Naša dolžnost je, da našemu ljudstvu dokažemo nepravilno postopanje gotove skupine ljudi, da dokažemo ilegalnost proglašene resolucije in propad C. Sveta, ki danes več ne obstaja, ker predstavlja komaj 10 odstotkov našega izseljeništv."

Posebno je ob koncu povdarjal, da vsak član mora ostati na svojem mestu v organizacijah, ne izzivati, ne povzročati polemik, ki bi doprinesle še večji razdor, temveč naši cilji naj bodo bratstvo in edinstvo. "Moramo, tovariši — je rekel — ohraniti narodno zavest v naši naselbini. Moramo imeti zaupanje v naš narod, ki danes stopa po poti v boljšo in srečnejšo bodočnost. In ker imamo zaupanje v naš narod, smo tudi trdno prepričani, da ne bodo vršili nobenih pogajanj s zapadnimi reakcionarji. Prepričani smo, da ni zlata na svetu, s katerim bi se Nova Jugoslavija mogla kupiti. Mi vemo, da naši narodi norejo in ne bodo nikoli izdali demokratsko fronto in da bodo tudi v nadalje ostali na strani naprednih narodov v svetu. Bodite

RESTAURANT
MIRO MERKUR
LORIA 472

SPLOŠNO STAVBENO MIZARSTVO
ANTON FORNAZARIČ
España 558 — J. Ingenieros — F. C. P.
T. E. 757 - Santos Lugares - 271

TRGOVINA JESTVIN "TRST"
STANKO MIHELJ
Charcas 3120 T. 72-4957

Dr. A. Kirschbaum
Bra. Maria Kirschbaum
ZOOBODRAVNIKA
LOPE DE VEGA 3271 T. A. 50-7387

NAZNANILO
S potrjim in žalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, znanecem in prijateljem žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša ljubljena mama, stara mama in tašča
JOZEFA LEBAN roj. VOLČIČ
doma iz Črnič na Vipavskem.
Preminula je dne 31. januarja t. l. v 86. letu starosti v št. Vidu nad Vipavo.
V domovini žalujeta sinova Alojz in Anton in hči Marija. V Argentini pa hčere Jožefa, Ivanka, Leopolda in sin Vinko ter zetje, snahi, vnuki in vnukinje.
Počivaj mirno, draga mama, v domači grudi.
Buenos Aires - št. Vid nad Vipavo. Žalujoci ostali.

jati. Ozrl se je po pobočju, kakor da ne more gledati gospoda naravnost v obraz. "Sprehodil sem se nekoliko," je dodal.

"Po strmini?" Čedrmac se je posmešnil. "Toda je le za koze in pastirje. V Lipe je lepše in krajše po klanecu in po cesti, kakor po stezi za gričem," ga je ostro meril v zenice.

Besede so imele porazen učinek. Klinjon je zastrmel v kaplana. Obšla ga je bojazen. Poznal je vaščane; ni mu bilo ljubo, da izvedo za njegovo pot. Pa se je naglo zbral in se porogljivo nasmehnil. Zavedel se je svoje moči.

"Kdo pravi, da hodim v Lipe?" so se mu zlovesče zasvetile oči. "Koliko časa me že ni bilo tam!"

"Ti že veš," je rekel Čedrmac počasi; vedno huje ga je premagovala jeza, ni umaknil srepega pogleda. "Baš prav, da te najdem. Kaj si delal zadnjič v kaplaniji? Saj veš, takrat, ko sva se srečala pri cerkvi. Katina ni vedela nič pametnega povedati..."

Prej je Žef le slutil, kaj tiči za kaplanovim žgočim pogledom, zdaj mu je bilo jasno. Katina ga je bila oni dan srečala na vasi, a mu nič ni povedala, le oči so ji govorile. Bil je vendar presenečen, za hip mu je vzelo besedo.

"Saj res," je zategnil in s palčico

udaril po veji, da je suho listje zletelo na tla. "Zdaj se spomnim. Prišel sem zaradi neke listine, da bi mi jo izstavili. Prosim sem hotel za neko službo. Pa sem si potem premislil..."

"Prav," mu je Čedrmac rezko segel v besedo. "Takrat zaradi neke listine. Kaj pa druge krati?"

Žef Klinjon mu ni odgovoril. Od nevolje se mu je spačil obraz; levo oko se mu je rahlo zaprlo in grozeče, sovražno zasijalo skozi veke.

"Torej ne veš?" Čedrmac ni več zadrževal srda, glas mu je zrasel v višino, trd je zgrabil za palico. "Jaz pa vem. Mislim, da se ne motim. Rečem ti, Klinjon, ne hodi več v mojo hišo, razen po uradnih opravkih. Ali si slišal? In še po uradnih opravkih le tedaj, kadar me ni doma. Ali si slišal?"

Stopil je s steze in mu dal presto pot.

"Slišal," je rekel Žef zamolklo. "Dobro sem slišal, saj nisem gluhi. Ne bo me več, ne bojte se!"

Med zadnjimi besedami, ki jih je izgovoril pritišano, z grozečim glasom, je bil že odšel po stezi. Čedrmac je razburjen, s pomračenim obrazom gledal za njim. Osrnotil ga je in preplašil, zakaj boji se ljudi; hkrati se je zavedal, da si je nakopal brezmejno sovraštvo. Pa mu ni bilo žal. Naj le

ve, kaj misli o njem! Sicer si bo domišljjal, da ni človeka, ki bi se mu upal pljunuti v obraz. Fej!

Sedel je v suho travo nad stezo, se z rokami oprl na palico in se zažrl v mrak, ki je legel nad dolino.

Tisto jutro je hladna sapa vela čez pobočja. Med mašo so se Čedrmacu začele tresti noge, da se je moral nasloniti na oltar. Mrzel val, ki mu je šel po telesu, je kmalu uplahnil, da je lahko domaševal. Po zajtrku se je znova počutil krepkega. Stopil je za hišo, ko je nenadoma zaslišal cepetanje bosih nog. Mimo cerkve je na vso moč tekel deček, ki je bil ves zardel v obraz, pot mu je tekel po licih.

"Ivanic!" ga je poklical. "Kaj pa je?"

Deček se je ustavil in se ozrl kvišku. "Doma so naročili, da takoj pridite," je povedal zasoplo. "Mati je slaba..."

Čedrmacu je kri pomrznila po žilah, udje so mu otrčnili, skoraj bi mu knjiga pala iz rok.

"Ali je tako hudo?"

"Ne vem. Le tako so mi naročili. Da takoj pridite, so rekli."

Saj to je že pričakoval, a še ne tako hitro, ne že danes. Ako ga kličejo s tako silo, mora biti že hudo, blizu konca... Preden je Ivanic utegnil po-

piti kavo, ki mu jo je dala Katina, je že stal s palico v veži.

Hitel je po bližnjici, še ta se mu je zdela predolga. Zdaj bi se mu zdela predolga vsaka pot, naj bi bila še tako kratka. In ni čutil niti sence tiste slobosti več kot med mašo, napenjal je vse telesne in duševne sile. Stopal je tako naglo, da ga je deček le s težavo dohiteval, zdaj pa zdaj je moral teči. Vso pot ni spregovoril. Vsaka druga misel se je umaknila misli na mater. Čustvoval je in se pogrezal v podmolko bojazen in bridkost. Zagledal je vas, tedaj je tekel po ozkem klanecu, ki je vodil od gozdiča do suhe struge hudournika.

Brata je našel pred dvoriščnimi vrati.

"Bepac, ali je hudo?"

Da, hudo je. Saj to bi bil lahko sklepal že po njegovem zresnjem obrazu. "To ni mogoče, to ni mogoče!" si je penavljaj, ko je stopal po lesenih stopnicah na mostovž.

Obstal je pred kamro in posluhnil, kakor da se boji takoj vstopiti. Obšla ga je taka slabost, da ni mogel dvigniti roke in pritisniti na kljuko. Na uho mu je prihajala težka sapa in vzdih, kakor da zadržuje kdo bolečino.

(Nadaljevanje)

sto od sto prepričani, da nobeden ne more naš narod, našo zemljo in nas izseljence prepričati, da bi izgubili zaupanje v mater Rusijo. Bratstvo in edinstvo med Sovjetsko zvezo in našo domovino je s krvjo zapечатeno in to se ne more z nobenimi resolucijami in papirjem zrušiti. Vedite, tovariši, da je vsaka druga trditev samo običajna laž in najnesramnejša kleveta, katero je naša dolžnost, da jo z vsemi sredstvi pobijamo.

In ob koncu, tovariši, je potrebno, da ostanemo zvesti na osnovah naše ORGANISKE KARTE. Na podlagi ORGANISKE KARTE, naslanjajoč se na člen 6., točka 2, izhod iz današnjega stanja je jasno označen. Ta izhod je edino DRUGA KONFERENCA. Ta se lahko sklče na zahtevo 30 od sto institucij, ki pripadajo C. Svetu. Mi moramo na drugo konferenco in vzamemo iniciativo v svoje roke. Na tej konferenci mora vsa naša naselbina zavzeti korake, da se ponovno vrnemo na začrtano pot prve konference.

Zaključil je: "Edino tako bomo zvesto nadaljevali naše delo med izseljenci in se ponovno povrnili na pot kulture in socialne izgradnje med izseljenci, ki bo v korist nam, sinovom naše domovine in Rep. Argentini.

To poročilo je podal tov. Sazunič v imenu pripravljalne komisije. Nadalje je nastala diskusija, kjer so vsi prisotni člani podali svoje mnenje in se tudi popolnoma strinjali z delom pripravljalne komisije. Sklenilo se je, da se izda izjavo v tem oziru, katero je potem pripravila izvoljena komisija in ki jo priobčujemo na prvi strani.

Za tem je prišla volitev organizatorične komisije za sklicanje druge konference jug. izseljencev in to na podlagi čl. 6, točke 2. Izvoljeni so bili sledeči tovariši: predsednik Rude Mikuličič, podpredsednik E. Semolič in A. Paparella, glavni tajnik P. Zanetič, organizatorični tajnik M. Zaferin, tajnik za propagando L. Sazunič, blagajnik F. Štekar, pomočnik blag. M. Medvešek, zapisnikar Paula Pezelj, odborniki: A. Risovič, D. Pušič, Barica Pušič, K. Benič, D. Kovač, J. Oguič, L. Škof, S. Baretto, S. Turk, V. Suban in K. Mermolja.

S tem je bil zaključen važen sestanek, kateri je bil velikega pomena za nadaljno delovanje v naši naselbini.

Rojak, ki se je povrnil v domovino, poziva obrekovalce na odgovor

Naše uredništvo je prejelo od tov. Viktorja Saksida iz Rihemberka pismo, v katerem nam izraža veliko zadovoljstvo, da se je povrnil v domovino. Naproša nas tudi, da objavimo v našem listu sledeče:

"Podpisani Viktor Saksida, prepričan da Vaš list sledi poti poštenja in resnice ter štiti pravice delovnega slovenskega delavca, se obračam do Vas s prošnjo, da v Vašem cenjenem listu objavite mojo spodaj navedeno izjavo.

Povrnil sem se v domovino meseca oktobra 1948 in ob mojem povratku so mi rojaki iz raznih krajev izročili skupno 62 stotov raznega blaga v zabojih in nad 300 manjših zavolev, katere naj bi oddal njihovim svojcem v Jugoslaviji. Prav rad sem ustregeel njihovim prošnjam, posebno to, ker sem se zavedal, kako grozno je bilo prizadeto naše ljudstvo med zadnjo osvobodilno borbo ter da v resnici potrebuje pomoči svojcev iz inozemstva.

Takoj ob prihodu v domovino je bila moja prva skrb, da sem vse blago izročil in to v stanju in količini, kakor so mi rojaki izročili v Argentini. Dva mala zavoja se nahajata še pri meni, a so njihovi lastniki že davno obveščeni, da jih poljubno dvignejo.

Prejel sem iz Argentine (Rio Negro) pismo od brata, v katerem me obvešča, da se tam širijo novice, da sem zgoraj navedeno blago v večji meri obdržal. Močno me boli in žali, da me za ves moj trud danes obrekujejo. Brat mi je tudi natančno opisal in imenoval ljudi, ki obrekovanja in laži širijo.

Z ozirom na to Vas prav vljudno prosim, da ugodite moji želji in objavite v Vašem listu sledečo OBJAVO:

Podpisani Viktor Saksida, z ozirom na obrekovanja, ki se v Rio Negro in drugod o meni širijo, da nisem oddal v večji meri blaga, katerega so mi rojaki v Argentini izročili ter da sem si isto pridržal, POZIVAM vsakogar, ki to trdi, da isto tudi dokaže s slično objavo. Pozivam tudi vse one, ki so mi blago izročili, da se pri svojih čimprej prepričajo, ako sem ali ne blago pošteno izročil ter naj po ugotovitvi zavrnejo neresnična obrekovanja. Naprošam jih, naj to napravijo, da mi tako povrnejo uslugo, ker sem jim blago pripeljal v Jugoslavijo.

Obenem izražam priliko in prav priščno pozdravljam vse prijatelje in znanke, ki se še nahajajo v Argentini ter jim odkrito svetujem, da se čimprej povrnejo v domovino. Nova Jugoslavija ne samo, da potrebuje delavne sile, obenem delavca štiti, mu pomaga in nudi vse priznanje.

Takaj danes gradimo in smo trdno prepričani, da s tem ustvarjamo boljšo bodočnost zase in predvsem pa za naš novi rod.

Smrt fašizmu! — Svoboda narodu!

VIKTOR SAKSIDA.

Bar 'Munich'

Peter Rojc

Especialidad en Repostería

Té-Copetines

a una cuadra del barrio

VILLA DEL LAGO - CORDOBA

STAVBENI KOVAČ
FRANC COHA

Calderón 2779 U. T. 50-6655

Stavbinska Kovača

G. STAVAR & K. KALUŽA

Laprida 2443 Florida, FCCA.

KROJAČNICA
CIRIL PODGORNİK
Tinogasta 5206

Juan Sopcie e hijo

HORMIGON ARMADO

Coronel Domínguez 244

T. A. 652 - 0244

VILLA MADERO

TRGOVINA JESTVIN
"PRI ČEINICU"
C. Ramón Lista 5650 - U. T. 64-1509

MECANICA y ELECTROTECNICA
E. LOZEJ y W. COX
Avda. Riestra 1115 U. T. 61-0656

Foto - Arte MARCOS
Najpopularnejša na Dock Sudu
Facundo Quiroga 1325 U. T. 23-8327

UMETNO STAVBENO MIZARSTVO
Kovinska Okna in Polkna
FRANC BANDEJ
Avda. de los Incas 5021 U. T. 51-5184

FABRICA DE MOSAICOS
ALBERTO GREGORIĆ

Venta de materiales de construcción
Avda. Fco. Beiró 5671 U. T. 50-5383

Quesería y Fiambrería "LA IBERICA"
de Cuervo y Fernández
Avda. Fco. Beiró 5399 - U. T. 50 - 8568

TRADUCTOR PUBLICO

Esloveno, servio-croata, checoslovaca y demás idiomas europeos.
Extracciones de partidas para jubilaciones.

San Lorenzo 937, Rosario (Sta. Fé)

RADIO

Isdelovanje novih aparatov ter vsakovrstna popravila izvršuje

JAKOB KREBELJ

CESPEDES 3783 (vogal Avda. Forest

Tel. štev. 54 - 4650

MIZARSKA DELAVNICA
"LA PRIMERA"

PETER JONKE

Lastnik:

Se izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela.

PASOS LOS ANDES - RIO CEBALLOS
CORDOBA

Restauracija

A. BENULIĆ & KRESEVIĆ

Izborna hrana Zmerne cene
CHORROARIN 596

VUGA ALFONS

KONTRATIST STAVBINSKIH

CEMENTNIH DEL

Specialist v cementnih ogradjih

in stopniščih

Se priporoča rojakom

ESPINOSA 2576 - T. A. 59 - 6772

Buenos Aires

KROJAČNICA
Franc Melinc

Paz Soldan 4844 U. T. 59-1356
Buenos Aires

LASTNA PEKARNA in TRGOVINA
JESTVIN

"TRIESTINA"

Lastniki:

KUKANJA in BRATA GEC

25 de Mayo 2606 CORDOBA

TOVARNA POHIŠTVA
VINKO ROGELJ

BLANCO ENCALADA 249-261

VILLA ESCASO U. T. 652-0134

RESTAVRACIJA
IVANČIĆ RUDOLF

Añasco 2622

TISKARNA
Rudolf Zivec

SARMIENTO 40 Caseros

T. A. 757 (Santos Lugares) 1101

RESTAURACIJA
"PRI ŠKODNIKU"

Kroglišče in Keglišče

Jožef Škodnik

Añasco 2652 U. T. 59-8995

JUGOSLOVANSKA GOSTILNA
Pripravní prostori za kroglanje

JANKO POLIAK

Ituzaingo 4267 MUNRO

EDINA SLOVENSKA ESTAVBENIKA
V SAAVEDRI

ANDREJ BOŽIČ in SIN

Tehnična konstruktorja

Ruiz Huidobro 4554-58 U. T. 70-6112

MERCADO
"Las Magdalenas"

CARNICERIA - RAUBAR
Puestos 21, 24, 25. Avda. Fco. Beiró 5276

JEKŠE EKTOR
MIZARSKA DELAVNICA

Dr. Luis Belaustegui 4466

U. T. 67-3621

MEHANIČNA DELAVNICA

JOSIP HLAČA

Villa Real 140. J. Ingenieros. U. T. 757-640

ŽELEZO - BETONSKO PODJETJE

RUDOLF KOMEL

ZA NACRTE IN PRERACUNE

Bernaldez 1655 U. T. 67-1411

FIDEOS FRESCOS

de NATALIO DOMINI

Bazurco 3425 U. T. 50-8913

BAZAR "DANUBIO"

D. UGLESSICH

Avda. San Martín 2902 U. T. 59-0838

Prevozno Podjetje "GORICA"
Lojk Franc

Villarreal 1476 U. T. 54-5172

ELECTRICIDAD Y PLOMERIA

JOSE RADAN

Bernaldez 1550 Buenos Aires

PIVARNA - Kroglišče in Keglišče
PODGORNİK FRANC

Warnes 2113 La Paterna

HERRERIA DE OBRA
HUMAR y MAKUC

Av. Central 3720

Calle No. 2 3729 U. T. 741-4520

ŽELEZOBETONSKO PODJETJE

FRANC URŠIĆ

Mercedes 1764 T. A. 69 - 1567

Buenos Aires

SLOVENSKA BABICA

Filomena Benes de Bilek

LIMA 1217. U. T. 23-3389. Buenos Aires

TRGOVINA JESTVIN
Srečko Turel

TRELLES 1402 U. T. 59-4104

Penicilin se lahko skrije pred kraškim brinovcem

STROKOVNJAKI BI SICER TEMU OPOREKALI, TODA "LJUDSKI GLAS JE BOŽJI GLAS"

Že davno so ljudje poznali in cenili brinje. V starih časih so razsajale hude bolezni, ki so mučile in morale uboge prebivalce zemlje, še vse bolj kot moderna influenza. Bila je na primer grozna kolera. Imeli so posebne bolnice, samo za bolnike, ki so imeli kolero. Na vse mogoče načine so jih zdravili in preganjali nesrečno kolero, toda glavno zdravilo je bilo brinje in brinove jagode, ki so jih zažigali v teh bolniških sobah, ker so menili, da te močno dišeče pare po brinju še najbolj preženejo hudo kolero. Takrat je bilo zdravilstvo pol za šalo, pol za res, toda bolniki so bili zares in če so polagali glavno zdravilno moč na brinje, mora že nekaj biti v tem brinju.

Čudovita rastlina kraške gmajne

Brinje je čudovita rastlina, rastlina naših gmajin in bili bi ozkosrčni, če bi menili, da raste samo po naših gmajnah. Najdemo jo tudi po svetu, predvsem na severni polovici naše zemlje, po svetlih iglastih gozdocvih, po nižavah, še posebno pa v višjih legah.

Brin je vedno zelen in ima iglice kot naši iglavci: smreka, bor, tisa. Človeku, ki je hodil po gmajni, je bil brin že od davna znak dolgega življenja, saj je videl, da raste ta brinov grm kar naprej, da je skoraj vedno enak, vedno zelen. Učene knjige pišejo, da dočaka tak brinov grm tudi svojih osem sto let. Ni čuda, da so ga torej imeli za znak dolgega in trdoživnega življenja in mu pripisovali čudodelne lastnosti. V tistih časih, ko so ljudje verovali v zle duhove in čarovnice, je imel brin še prav posebno

no veljavo. Videvali so ga, kako trdoživo kljubuje na samotni gmajni vsem neprilicam in nevšečnostim. V drevesa je tresčilo, druga drevesa in grme je polomilo, brin pa je raste kar naprej, kljuboval je vsemu, sam na samotni gmajni. Nič mu ni moglo do živga, tudi čarovnice in zli duhovi ne.

Kaj je bilo bolj naravno, kot da so ga klicali na pomoč tam, kjer bi utegnili imeti vmes prste čarovnice in zli duhovi. Če te je prišla v starih časih huda bolezen, ki nisi vedel ne od kod ne zakaj, ni bilo lepšega kot pripisati jo čarovnici, zlobni sosedu. Čarovnice se boje brinja, kadi z brinjem pri bolniku in podkadi ji boš. Pa če si delal maslo in se noče in noče v pinj zlepa pokazati maslo, nič naravnostjšega, kot zvrniti krivdo na sosedo, ki ti ne privoči dobrega masla. Napravi pinjo iz brinovega lesa ali pa tolkač ali pa vsaj palico tolkača iz brinovega lesa in maslo se ti bo strjevalo in kepilo kar samo od sebe.

Toda kaj bomo motovili okoli čarovnic, povrtno se raje v dobo penicilina.

Penicilin je zdravilo in dobro zdravilo, toda drago je in delajo ga daleč, daleč. Brin je pa domače zdravilo, ki se rodi na naših gmajnah; res sicer, da ga ne predpisujejo zdravniki in da ga ne kupujemo v lekarnah in pijemo po kapljicah, toda včasih odtehta vse skupaj. Kuhajo ga iz brinovitih jagod.

Obiranje brinja

Tam poleti, ko začno brinove jagode modreti in zoreti, gredo ljudje v gmajno. Smukajo brin in stepajo ga v velika reše-

ta. Jagode ostanejo na rešetih, iglice gredo pa skozi. In ko je rešeto polno, pa v vrečo z brinovimi jagodami. Težak posel, ves dan pripogibati se po vegasti gmajni in stepati brin, prenašati ga v vreči od grma do grma, po tebi pa leze vsemogočna golazen, največ seveda pajkov vseh velikosti in barv, ki si jih s stepanjem preginal od doma na brinovi veli kot bomba nedolžne prebivalce. Če si priden in imaš srečo, ga tudi nekaj mernikov nabereš na dan.

Če prav obiraš, boš nabral največ modrih jagod. Toda vsak grm ima istočasno več vrst jagod. Brin zori dve leti. Letos je odvetel, obral ga boš šele k letu, konec poletja ali pa jeseni; ker pa cvete vsako leto, imaš na grmu vedno istočasno zrele in pa zelene jagode. Tudi nima vsak grm jagod, jagode nosijo samo ženski grmi, moški grmi pa spomladi le cvetijo in se kadijo. Če le dregneš vanje, se raznaša njih prah po gmajni in oprašuje ženske grme, da bodo njih oprášeni cveti dali jagode.

Doma brinove jagode še preberejo in pregledajo, nato jih v senci na suhem lepo razgrnejo, da se malo osuše. Potem jih zdrobijo in dajo v čebre in zalijejo z vodo. Brin se moč, sladkor, ki je v brinovi jagodi, pa se polagoma raztaplja in prehaja v alkohol. Kadar se brinove jagode dovolj napilejo in razkroje ter prično lesti z vrha na dno, tedaj je treba kuhati brinovec.

Prve kapljice so najboljše

Kotel za kuhanje žganja pozna vsak otrok; najboljši so bakreni. Glavno je, da nekje kuhamo zavreto drozgo; to drozgo moramo v kotlu kuhati počasi, da polagoma in enakomerno hlape pare olja in žganja. Je to velika umetnost; ne zna vsakdo tega, je to teže kot hruške peči. Važno je, koliko daš drozge v kotel, kako kuriš, da se ti ne pripali. Pare, ki izhajajo iz kotla, je treba hladiti, da se zgostijo v tekočino.

Navadno napeljejo dolgo zvito bakreno cev skozi vodo, drugi pa samo kapo hladijo.

Teče. Prvo je najmočnejše. Toda pri brinovcu ni tako kot pri drugem žganju. Tu teče tudi znamenito domače zdravilo — brinovo olje. Druga žganja teko naravnost v steklenico, tu pa ne. Tekočina iz cevi teče v posebno posodico, ki je kot kaka čajna ročka, le da ima dve odtočni cevi: skozi spodnjo odteka brinovec, skozi zgornjo pa brinovo olje, ki splava na vrh. Proti koncu poskušajo, če je še kaj žganja, da ne bi vode lovili, saj te je v studencu dovolj, natočijo kozarček tekočine, ki prihaja iz ohlajenih cevi in polijejo tleče glavne. Če zagori, je še žganje, še love, če pa glavna ugasne, teče samo še voda in kotel napolnijo z novo svežo drozgo in tako dalje, da je vse pokuhano. Nacurlijano žganje dajejo samo v kotel in prekuhajo drugič. Sedaj šele teče prava pijača. Posebno tista, ki priteče prav prva. To je močno, če daš na jezik, ti ta kar ohromi in se ti od hudega kar oči zasolijo. To ni za prodajo. To je za domačo hišo in najboljše prijatelje. To je najmočnejše zdravilo za največjo potrebo.

Kaj vse brin ozdravi

Tudi drugod po svetu kuhajo brinovec. Toda malokje ga kuhajo čistega iz samih jagod kot naš Kras. Ponekod pomešajo jagode s sladom raznih žit in žgo iz tistega brinovec. Duh sicer ima po brinju, toda ni iz samega brinja. Ali pa nalijejo drugega žganja na brinove jagode ali pa vejice in to pretakajo. Kjele vse to od našega brinovca. Zato pa uživa tak sloves naš brinovec. Marsikomu se toži po njem, kozarček te božje pijače ti napolni ves dom s prijetno vonjavo in zazdi se ti, kot bi se izprehajal po sončni gmajni.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

RESTAURANT Marija Trebše

Dobra domača postrežba in okusna hrana.

Avda. San Martín 6470, Bs. Aires.
2 kvadri od slov. tiskarne "Cordoba"

HERRERIA DE OBRAS BRATA RIJAVEC

Izdeluje vsa v stroko spadajoča dela
Segurola 1608-14 U. T. 67 - 6250
Buenos Aires

Recreo "Europa"

Pripraven za nedeljske izlete v Tigro.
Prevoz s postaje Tigro FCCA. do Recrea in nazaj.
Lastnika

BRATA ROVTAR
Tigre FCCA. — T. A. 749 - 589
Río Carapachay

Ferdinand Cotič

Trgovina z železnino

Lope de Vega 2989
U. T. 50-1383

Zobozdravnika Dra. Samoilović

Dr. Feliks Falicov

Sprejemata od 10—12 in od 15—20 ure
DONATO ALVAREZ 2181

SLOVENSKA JURIDIČNA PISARNA

Odškodnine, Odslovitve, Nezgode,
Dedščine in vse Sodnijske Tramitacije
Uradne ure: od 18 do 20
DIAGONAL NORTE 1119 - Piso 8
(Nasproti Obelisku) Escritorio 823
T. A. 35 - 6243 Buenos Aires

Slovenska Cvetličarna "LOS ALPES"

Hostar Antor

Triunvirato 4223 U. T. 51-0732

KROJAČNICA "LA TRIESTINA"

Izdeluje po najmodernejšem kroju

DANIJEL KOSIČ

Calderón 3098 - Devoto - Buenos Aires
T. A. 50 - 6228

Krojačnica "Gorica"

Franc Leban

WARNES 2191 Buenos Aires
Naproti postaje La Paternal
T. A. 59 - 9357

Franc Štekar STAVBINSKI PODJETNIK

Ramón L. Falcón 6371
U. T. 64-3084

PRODAJALNA - TOBAKARNA

Prodaja raznih časopisov, revij,
slaščic ter raznovrstnega moškega
in ženskega perila.

VLADIMIR BENKO
Avda. Francisco Beiró 5709
VILLA DEVOTO - BUENOS AIRES

Krojačnica LEOPOLD UŠAJ

Avda. FRANCISCO
BEIRO 5380, Dep. 2
T. A. 50-4542
VILLA DEVOTO

Krojačnica Stanislav Maurič

VELIKA IZBIRA MODERNIH OBLEK

TRELLES 2642

T. A. 59 - 1232

RUDOLF KLARIČ

INDUSTRIJA ELEKTRIČNIH IZDELKOV

JOSE BONIFACIO 663

BUENOS AIRES

Talleres Gráficos "CORDOBA" Gutenberg 3360 — 31-III-1949

NOVO STAVBENO PODJETJE

R. Strehar - J. Lisjak

Calle FRANCISCO BAUZA 2694

T. A. 64 - 1509

Za kalkulacije, Proračune in Firmo obrnite se do novega konstruktorja

RUDOLFA STREHAR — Zasebno: Calle Dublin 4218 - T. A. 51 - 5035